

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya :

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseinél :

egész oldal ... kor. 22. — negyed oldal ... kor. 8.
fél oldal 16. — nyolcad oldal ... 4.

A díjak előre befizetendők a Szent-István-Társulatnak.

Tanítói nagygyűlés.

A veszprémi egyházmegye róm. kath. tanítóegyesülete megalakulása (1889) óta f. é. június 27-én tartotta negyedik képviselői közgyűlést. Megelőzőleg, június 25-án, a központi bizottság gyűlésezett, mely alkalommal az elnökség részletes tájékoztatót adott a 14 esperes-kerületi tanítókör (öt egyesített) egy évi működéséről. A jelentés öröndetes eredményét konstatalhatta a körökben nyilvánuló lelkes közérzetnek s az önközpöste törekvő erős, kitartó buzgalomnak. Az egyes körökből fölterjesztett indítványok lejegyzése után a bíráló-bizottság jelentést tén az 1900. évre kitűzött pályakérdések eredményéről. A négy pályakérdés közül egyre nem adtak be dolgozatot. A másik három közül «A jó tehetség, de hanyag tanítók miként javíthatók?» című tételre *Baczynak* Ferencz hajmáskéri, a «Mi lehet a tanító a tanulóifjúság körében s az iskolán kívül az egyházi ének és az erkölcsnemesítő nép-ének ápolására?» című kérdésre *Szabady* Sándor tótszentpali s «A nép körében sajnosan tapasztalt iszákosságnak okairól, ezéirányos orvoslásának segédeszközöiről, tekintettel a tanulóifjúságra» ez. tételre pedig *Németh* Izabella di-szeli tanítók, illetve tanítónő adtak be pályadíjjal jutalmazható dolgozatokat. Mindegyik jutalma: 100 korona. Az 1901-ik évre újból négy pályakérdést tűzött ki a közp. bizottság, egyenkint 100 korona jutalommal. — A nagygyűlésen megjelentek a kerületi tanfelügyelők, a tanító-körök elnökei s képviselői s a közp. bizottság tagjai, közel 70-en. A gyűlést *Kranitz* Kálmán főtanfelügyelő nyitotta meg. Az őszinte szeretet melegét sugárzó szép beszéde, — mely a tanítói magas-tos kötelmek, a tanítói működés apoteozisa volt. — lelkes, bizalomteljes fogadtatásra talált az egybegyűltek szívében. Ezután *Várth* B. Gábor érdekes jelentést terjesztett elő a közel 700 tanítót magába ölelő nagy egyesület négy éves működéséről. Összegezte, hogy e négy év alatt hány gyűlés és ezekben hány szakfelelvásás és gyakor-

lati tanítás tartatott. Megjelölte ama fontosabb, országos vonatkozású kérdéseket, melyek a tanügyi közvéleményt s így a mi körünket is foglalkoztatták, továbbá a jelesebb, közérdeku tanügyi eszméket, melyek egyik-másik körben felszínre jutottak. E jelentés jóleső, nemes büszkeséggel dobbantotta meg a szívünket s a boldogító öntudat édes érzetét kelté föl abban, látván, tapasztalván, hogy e nagy egyesület működése méltán sorakozhat a többi kath. nagy egyesületek értékes, eredményes működése mellé. A tárgysorozatot főként a *Gondviselés-alap*, a *veszprémi Tanítók Háza* s az újonnan alkotandó *Tanügyi Értesítő* ügye dominálta. A 80 ezer koronánál nagyobb tőkével rendelkező segélyalap utolsó 10 év alatti fejlődése, a segélyezették számának emelkedése a részesezés arányát s a hozzájárulást illetőleg alapszabálmódosítást igényelt s az előadó *Nagy* Lajos titkárnak ez érdemben minden módosító javaslata elfogadtatott. A *Tanítók Háza ügyében az utolsó évek alatt a közérdeklődés megcsappant*, *Andorics* István előadó lelkesítő előadása e sajnosan tapasztalt közönyt volt hivatva az ügy iránt áldozó szeretetté, ragaszkodássa átvarázsolni. Különféle módozatait ajánlotta a könnyű s csak buzgalmat, kevés utánjárást igényelő vagyonszerzésnek. Hogy pedig a *Tanítók Háza* évenként biztos és ismert mennyiségű bevételre számíthasson, javasolta az önkéntes megadóztatást. Javaslátának ezt a részét a közgyűlés úgy módosította, hogy ez érdemben — mert a kör-elnökök s képviselők határozott uttasítással nem jöttek — előbb megkérdendő a körök, nehogy a nélkülük-róluk való kötelező határozattal maga az intézmény java szenvedjen kárt. Élénk vitát provokált a *Tanügyi Értesítő* ügye. *Gubicza* Lajos előadó kifejti, hogy az egyesületek tévékeny munkásságát, tagjainak lelkes kitartását, buzgal-mát mi sem fejlesztheti, emelheti jobban, mint az együve tartozandóság közérzése, a közös észlra hasonló eszközökkel törekvő munkások közszelleme. De a hol e részek között nincsen szervei kapcsolat, nincsen erősen összefoglalo

kötetek, az egyesek munkája — legyen az bármily becses, bármily értékes — nem hat ki az egészre, nem teremt közérdeklődést s nem teremtheti meg a munkára felkészítő *körszellemet*. S éppen így van a körökkel egyívú foglalo bármely nagy tanító-egyesületben, így van a miénkben is. Dicsőreget munkásságot fejtenek ki az egyes körök, de mert ez a munkásság szátkörű, elzárkóz, az egészre kiható eredménye nem látható. Az egyik kör működése ismeretlen a másik előtt, legnagyobbrészt tartalmilag ismeretlen, mert a közp. bizottság jegyzőkönyveiből csak a dolgozatok *erőssége* ismeretesek. A felvetett tanügyi kérdések, a felszínre hozott életre való tanügyi javaslatok megvitatása s az így leszírt megállapodások, vélemények, teljesen ismeretlenek a másik körök előtt. A központhoz beküldött dolgozatok adatunk a felelősnek, pedig sok becses munka van azok között, melyeknek közvetlenül sok hasznát harcolnának a közp. Nem ismerünk meg a jutalmazott pályamunkákat, mert nincs orgánummunk, hol napvilágot látnának. Nem ismerjük meg minden társunk az egyházhatóság intézkedéseit, mert a hol megjelennek, az a lap nem jut el minden tanító kezébe. S vajon ily viszonyok között lehet-e szó közöttünk egységes tanítói körszellemről, egységes munkálkodásról? Szükségünk van tehát egy, a részeket teljesen összekötő szervezetre, kapcsolatra s ez nem lehet más, mint egy tisztán a saját érdekünket szolgáló, a saját működésünket regisztráló tanügyi értesítő. Szükségünk van ez orgánumra, hogy teljesen összehúzza beálljunkat. Szükségünk van, hogy ez orgánum, mint egy élő, szerves egésznek a lapjára bírása, anyagot adjon a szellemi életre; legyen mindnyájunknak hozzáférhetővé az egymás szellemi produktumát; eszközölje azt, hogy — mint a szív a testen — gyűjtse össze az egész testet, életre vigye; i. e. a szellemi munka anyagát egy központhoz s onnan, mint a mi közös akaratunkat, közös vágyódásunkat, közös érzelmeinket juttassa el minden részébe a nagy testnek, juttassa el a legigenytelenebb faluban működő kartársunk tudatába is.

Így igazán egyek leszünk, közös gondolatokkal, közös érzellemmel. Így meg leszünk köztünk az, a mit mi sajátosan megkülönböztünk, a munkára serkentő tanítói körszellem s megdobogtatja a szívünket az egyesületek sikeres működésének ez a nagy alapelve: *egy mindnyájúért, mindnyájúon egyért!* Előadó ezután ismertette a körökből beérkezett véleményeket s arra a megállapodásra jut, hogy a tanítóknak úgy erkölcsi, mint anyagi java azt kívánja, hogy minden más laptól függetlenül egy *saját lapot* alapítsunk, a melynek fentartásához — havonként jellenek meg — elég volna minden körtag részéről 1 korona évi hozzájárulás. Majd a következő hat javaslatot terjesztette a nagygyűlés elé:

1. A lap nem lenne tanügypolitikai lap, hanem csak regisztrálna az egyházmegye tanügyi eseményeit s hű tükörre lenne a mi tanítói munkás-

ságunknak. Teljesen szolidaris lesz az egyházi főhatóság intenczióival. Közli a körök jegyzőkönyveit, a körökben fölolvastott dolgozatokat s a gyak. tanítások tervezetét, esetleg egész tartalmát. Közli a közp. bizottság s a nagygyűlések jegyzőkönyveit, a Béké-féle díjjal s a közp. bizottság által jutalmazott pályamunkákat, továbbá az egyházhatóság intézkedéseit, rendeleteit.

2. A lap Veszprémben, havonként jelenik meg, egyik veszprémi tanító szerkesztésével.

3. A lap legyen teljesen a tanítóké. Tartsák főm maguk a tanítók évi kötelező hozzájárulással.

4. A lapot megkapja minden róm. kath. tanító, a ki valamelyik veszprémi-egyházmegyei tanítókörnek rendes tagja.

5. A közp. bizottság kebelében alakíttassék egy szerkesztő-bizottság, mely a lap anyagi dolgait ellenőrzi s erről a lap főntartóit évenként tájékoztatja.

6. A lap fölötti teljes ellenőrzési jog a közp. bizottságra. Ez előtt referál a szerkesztő-bizottság a lap anyagi, a szerkesztő szellemi ügyeiről s a közp. bizottság jogosult a lap szerkesztéséről a szerkesztő lemondásával, avagy elmozdításával — gondoskodni.

A nagygyűlés az előadó javaslatát nagy lelkesedéssel és tetszéssel magáéva tette azzal a polgárral, hogy a kötelező hozzájárulás érdekében a körök határozata kikerendő.

A lap szerkesztője *Gabicsza* Lajos, veszprémi tanítót választották meg. Ugyancsak őt küldte ki a közgyűlés az orsz. segélyalapnak f. é. aug. 24-én Budapesten tartandó közp. bizottsági ülésére képviselőül. Világi elnök lett *Nagy* Lajos veszprémi, alelnök *Várth* A. Gábor zárczi, titkár *Szanyi* István veszprémi, jegyzők *Rasznay* Ferencz hajmáskéri, *Gaál* Sándor veszprémi, *Ober* Janos kis-jenői tanítók. A bíráló-bizottság tagjai lőnek: *Nagy* Lajos, *Várth* B. Gábor és *Takács* Lajos buzsáki tanítók. Választatott még 9 külső közp. biz. tag.

A két napig tartó gyűlés alatt a megjelent tanítók kegyelmes püspökatyánknak, br. *Hornig* Karoly ő nmeltságának vendégei voltak. S mint mindig, úgy most is azzal a boldogító és fölémelő tudattal utaztak vissza csendes otthonukba, hogy ily igazán apostoli lelkületű, fenkölt gondolkodású, a népoktatást s annak szerény munkáit nagybecsülő, szívére ölelő főpásztor egésze alatt igazi lelki öröm, igazi boldogság a kath. tanítói magasztos kötelmeket teljesíteni. Eltesse is a magyarok Istene igen sokáig.

Veszprémi.

Neveljünk vallásosan.

Miután a társadalom erkölcsi gyengülése és hitbéli megfogyatkozása az állam létalapjait támadja meg és annak fönmállását veszélyezteti, gondoskodnunk kell idejekorán, addig míg nem késő, a módokról és eszközökről, melyeknek

segélyével a bajt elháríthatjuk. A szünnapok alkalmasak az elmélkedésre, a módok megbeszélésére. Ezt annival könnyebben megtehetjük, mivelhogy a társadalomban magában is meg van a hajlandóság a helyes útra visszatérni. Mutatják ezt azon nemes célú intézmények egyesületek és társulatok, melyek országsszerte szervezték társadalmi úton, egyenesen azon célból, hogy a közérköleségnek, melytől a vallás elválaszthatatlan minél nagyobb szolgálatot tegyenek; hogy minél több tagot körükbe vonva, minél több embert nyerhessenek meg az érem számára. Vezérfőfiaiunk, a művelt társadalom azon része, mely bivatva van vezetni és irányítani, azok meg épenséggel mellettünk vannak. Csak munkához kell fogzunk. De ennek a munkának czeltudatosnak, okosnak, tervszerűnek kell lenni. Erdékörébe mindama tényezőket be kell vonnunk és azok harmonikus együttműködését biztosítanunk, melyek a nevelés ügyére befolyt. Ilyen tényezőt én hármat ismerek: egyik a család, másik az iskola, a harmadik a társadalom. Ezen három tényező összehangzatos együttműködésére van szükségünk, ha célhoz akarunk jutni.

Legelőször is a családot kell megnyernünk, a vallásos szellemű nevelésnek.

Hogyan? hát annyira rossz lábon állana a keresztény családokban a vallásos nevelés ügye? annyira elhanyagolták volna ebből kötelességeiket a keresztény szülők? Tisztelet a kivételeknek, de valójában úgy áll a dolog, hogy legtöbb keresztény családnál nemcsak hogy vallásos, keresztény szellemű nevelésről nem lehet szó, de egyáltalán semmiféle nevelésről sem, legalább a közép és alsó osztálynál nem. Bizonyítják ezt azon botránys pedagógiai esetek, melyeknek oly sűrűn szemtanúi vagyunk. A keresztény szellemű nevelés kriteriumai, jellemző tulajdonságai: az alázatosság, a szelidség, a jámborság, a szegénység, az engedelmisség, a szülők, elöljárók iránti tisztelet stb. stb. (folyt. köv.)

Értesítők.

A Miaszonyunkról nevezett szegény iskolánékné vezetője alatt álló *Kalocsai érseki tanítónépképző intézet, nővédelmi, árvaház, felső s elemi népiskola és óvoda értesítője*. Kiadja az intézet igazgatósága.

A kiadó kiállítás az értesítőnek esimes; figyelmenre méltó a képei, mindegyike tiszta, éles metszet. A czimlapon ott van a kalocsai árvaház, belül a növendékek hámszobái, ebédlője, lakosztályai, az internátus zeneterme, az intézet tanszertára, házi könyvtára; úra az intézet a nagy kerthől nézve; és a tit legelő kellett volna említenem: a «Mária kongregáció» által felállított Mária-szobor.

Nem kevésbé érdemel figyelmet belső tartalma.

Az értesítő szól az intézet szervezetről, szolgálatairól az intézet történetéhez, felsorolja a tartott ünnepségeket, ismerteti az intézet személyzetét, beszámol a polgári és felső népiskolai tanítónépképző intézet, az elemi tanítónépképző intézet, a belső nővédelmi, a felső népiskola, az árvaház s az óvoda működéséről, adja a népiskola tanulmányok érdemsorozatát (a többiért miért nem?). végül

a főkházak tanügyi állapotának kimutatása zárja be a sort. Értesítés a jövő iskolaévi felvételekre nézve van az értesítőben.

A szervezeti részből megtudjuk, hogy a Miaszonyunkról nevezett iskolánékné kalocsai házában a következő tanfolyamok vannak:

háromtanfolyamú polgári- és felsőnépiskolai tanítónépképző;

elemi tanítónépképző négy tanfolyammal;

nővédelmi kapcsolathoz négyosztályú polgári leányosztályival;

kétszotályú felső- és hatosztályú elemi népiskola;

árvaház fiúk és leánygyermekének számára;

óvoda mindkét nemű gyermekek részére.

A polgári iskola és az elemi népiskola a tanítónépképző-intézetekkel állanak összeköttetésben s gyakorló iskolául szolgálnak.

A történeti rész beszámol mindama momentumokról, melyek a beiratások aktusától, a helyeteli és osztályvezetők során át, az intézeti ünnepségek sorozatát képezi.

Az intézetben szervezett *Mária kongregáció* dicséretes buzgalommal felelt meg fenséges czélfajának, mely főképen abban állott, hogy a növendékek, illetőleg a Mária-gyülekezet tagjai a boldogságos Szűz erényeinek követése által magukban a valódi keresztény szellemet apoják, az Isten szolgálatában való buzgóságot és gyengéd lelkiismeretességet fejlesszék, minden vallásos köteleiket pontosan teljesítsék és példás élet által másokra is üdvös hatást gyakoroljanak. Ilyen üdvös és magaslatos elvek mellett hiszszük, hogy a kilépő növendékek buzgon, valóságosan fognak nevelni, oktatni.

Az intézet önképzőköré gyűlésein alkalmat és módot elegendő nyújtott tagjainak arra, hogy magukat a szép és helyes szóbeli előadásban gyakorolják. Tagjainak buzgósága dicséretes volt, a meenyiben a szabályok által megkívánt 1-2 dolgozatot fölül a buzgóbbak 3-4-et is készítettek. Olvasmányul a kör esküis irodalomtörténeti becsesel bíró, a vallásérkölesös érzelem és társadalmi tények ápolását czélzó műveket szerezték be. Így van ez helyesen, szokja és szeresse meg az ifjúság a jó, vallásérkölesös könyvek olvasását, az ifjú léleknek legnehezebb tápláléka és az ifjú szívnek legjobb barátja.

Fontos és terjedelmes beszámolását képezi az intézetben tartott ünnepségeknek az *intézet jubileumáról* szóló rész.

A jubileumi ünnep 1900. szept. 9-én, szűz Mária szent neve ünnepén folyt le, éppen azon a napon, melyen az iskolánékné negyven évvel ezelőtt beavatták kalocsai anyaházukba.

Hogy a negyvenedik élet jubiláló társulat mikor és milyen viszonyok között vonult be Kalocsára, az intézmény miként fejlődött a maustármagból terebélyes fává, erről — mint az értesítő mondja — egy terjedelmes munkát készített az intézetnek 23 év óta buzgó tagja, ngs. Boronissza István t. kanonok ur. A munkát számos kép díszíti, innen, ezek közül jutott be a fent elősorolt néhány kép a jelen *Jubileumi értesítőbe*.

Az ünnepségen részt vett ft. dr. Császka György érsek úr ó nméltósága, az ünnepi beszédet — mely egész terjedelmében megjelent lapunkban — ft. dr. Mayer Béla választott püspök és egyházmegyei főtanfelügyelő mondta. Üdvözlő telegramm is érkezett sok; többek között a kereszténység fővárosából, Rómából kettő is.

Szívet-lelket emelő volt az az ünnepség is, melyen a kegyelmes főpásztor, Császka György dr. kalocsai és baicskai érsek ó nagyméltósága 1900. szept. 21-én töltötte be áldozó papságának 50 ik esztendejét. A hódoló fölírathoz, melyet az anyaház elüljárósága ez alkalommal átnyújtott, az egyházmegye területén működő összes intézetek fényképei csatolva voltak. Nemesak a kalocsai terjedelmes főegyházmegye híveinek százezrei, de édes hazánk előkelőségei közül is többen és az ország számos egyesülete e napon hódolattal járultak a kegyes főpásztor elé és örömlüknek adtak kifejezést, hogy ó nagyméltósága aranymiséjét teljes szellemi és testi épsegen megérthette. Hasonlóképen nagy és nevezetes ünnepe volt az intézetnek *Franz Mária Teréziának*, az iskolánékné főnök-

nőjének királyi kitüntetése. Ő volt az, ki ezelőtt 40 esztendővel, főpásztori intézkedésből, tizenkettőmagával a kalocsai intézet vezetését elfoglalta. A hosszú, tiznyven év után még mindig ő áll az iskolánékné társulata élén s hajlott korá daczára ugyanazon kitartással, bölcseséggel kormányozza a most már kiterjedt társulatot, mint a hogy azt legszebb éveiben tette.

Ezek az ő nagyméltósága megbízásából, ő méltósága dr. *Mátyás Béla*, v. püspök úr adta át a legmagasabb helyről jött újabb királyi kitüntetést, a koronás érdeméremet.

Mikor a keresztet feltűzték az ünnepekre, a tudós szónok így folytatta beszédjét: «Keresztre van bötítve a korona, jeleül annak, hogy nimesen dicsőség szenvedés nélkül; nimesen jutalom munka nélkül; nimesen fölmagasztás megalkodás nélkül. A ki a keresztet hajtja, a kereset haláluntetés és fölszűntő eszközt, a dicsőség jelyenővé tette, sőt a királyok koronájára is föl tudta tűzni, hán az maga is előbb a kereset fáradnak és a megalkodás haláluntetés keresztet viselte és föl is vitte a magas fölgötharn, a hol azt a királyok királyának törönyvővé emelték; s a királynak értéket is nem a tövis koronájában keresztek, hanem az ő isteni szívén, isteni szívnek lángzó szerelmében, a mely most odatapasztja ezennyi talányok ajkán az ő fölb keresztjéhez: hol porba hullt fölté kereset és nagy s a porban csökögötja szelvet térdet, verző lábat s fölsőhát hozzá az imadás, a hsztelet, a szeretet és hála legmelyebb felhasználás. Az intézet vezetése: *Petrovics József* igazgató és *Franz Mária Teréz* vezetés alatt felszár tanító segédletével folyik. Ezután következett a polgári és felső népiskolai tanítónők képző szervezete, a vizsgálatok fötlen, szakok szerint a növendékek helysora és statisztikai kimértő adatok.

Egyetlen rendben következnek az elemi tanítónőintézet megalapítása és itt már osztályok szerint rubrikázott iradás, közseg, megyei rovatoakkal névszerint vannak a növendékek felsorolva, osztályasokra azonban már jut-hajott volna nem jutott rubrika.

Az intézeti rendszabályok után hirt ad a «*Belső növekedés*» szervezetről, az intézet eszközéről és eszközeiről stb. Majd megemlékezik az ismeretes előbbi sorrendjében a felső népiskolákról, osztályok szerint, továbbá az *érettségiről*. Majd ezek után adja az elemi iskolai tanítók rendező sorozatát — tárgyak jelölése nélkül, csupán általánosul: *Téli* — ha maradnak — hát az a szűle szívesen teszi ha látja, hogy a hálból gyenge, mely tárgyból hát megalkodtatna néz, szorítja, osztókele. De meg ott az esszesek osztályzata bennük van, hál ez is bír a szűle, gyermekre egyaránt erős hatással.

Az évforduló emlekezik meg legutóbb, elmondván az oktatásra, igazossra és berendezésre vonatkozó tudnivalókat.

Az értesítő a főkhazak felsorolása zárja be. Főkhazak vannak: Ó-Bécs, Topolya, Baja, Szabadka, Bécs, Újvidék, Kumbaja, Jankovác, Temeri, Moholy, Almás, Zombor, Petrovosszlo, Foktó, Hargos, Hód-ságh, Futtak.

A kath. tanító és tanítónőképző-intézetek rendtartásának tervezete.

(Javaslat.)

133. §. A nappali szobák lehetőleg osztályok szerint rendezetnek be. A tanulók elosztása a hálótermekben legyelmi (nevelési) szempontok szerint történik.

A nappali szobákban mindegyik bennlakó tanulónak meg van a maga asztalhelye (tökök), zárható szekrény-keje, könyvei és írószerei számára, a hálótermekben külön ágya, melyet maga tart rendben és a ruháiban szekrénye, ruhámenő tartására.

Az olvasóterem az ifjúsági könyvtár használatára, esetleg társalgásra és szórakozásra szolgál.

Az udvar, a nyári testgyakorló tér és a kert, szabad idejökben rendezésközökre van a tanulóknak.

134. §. Az internátusi élet rendje akképen állapítandó meg, hogy a szigorú rendtartásra, pontosságra és feyel-

mezettségre különös gondot fordít, a tanulók egyeni szabad fejlődését el ne nyomja, sőt azt üdvös irányban vezesse. Az internátus főadata nem csak az, hogy a tanulóknak lehetővé tegye az anyagi gondoktól ment továbbképzést; hanem mindezekelőtt arra kell törekednie, hogy az intézeti tanítást kiegészítve, az ifjúságot nevelje és jövőndő hivatására ezen az úton is előkészítse, hogy mint képzett és jellemes tanítók nemes öntelalldzással és keresztényi meggyőződéssel szolgálják majdan a népiscolai tanügyet. A vezetésnek egyik legfőbb gondja, hogy a családi kör hiányát lehetőség szerint pótolni igyekezzenek, a kartársi együttérzést, a hivatásszeretetet, a belső vallásosságot, a nemzeti szellemet és a nemes eszmények kultusát meggyökereztesse, ápolja és megerősítse az ifjak lelkében. Az internátus e nevelő munkájában fontos főadata van a tekintélynek, még fontosabb a keresztény szeretetnek és a jóakaró méltányosságnak, melyre a serdülőkor tévedései és hibái számtal tartatnak.

135. §. Az internátusi élet akképen szabályozandó, hogy abban egészséges közszellem uralkodjék, mely áthassa a tanuló ifjúság egész világát, és lehetővé váljék az intézeti rendnek és fejelemnek önkéntes föntartása. E végül a nappali és hálószobákban, valamint az étkezésnél a közvelelmi fönyelettel, naponként vagy hetenként, esetleg nagyobb időközökben váltakozva, az ezzel megbízott tanuló végezik. Ezek a megjelölt időben, sürgős esetekben pedig haladéktalanul megteszik jelentéseiket a segédtanárnak, a ki vagy maga intézkedik, vagy intézkedés végett az igazgatóhoz fordul. A fejelettel megbízott ifjak naplót vezetnek, a melyet időköz kötétt rendes jelentéseik alkalmával a segédtanárnak mindannyiszor bemutatnak és ez láttamoz. (Folyt. köv.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Kivonat a kalocsai érseki egyházmegye XVIII. körözvényéből. Az őszi tanítónőképzőintézetek felől.

A testi fejelet kérdéseivel a közelműben nemcsak a szaklapok, de a napi sajtó is az é dignit sűrűben foglalkozott. Tekintve, hogy e részben különböző, egymástól nagyon is eltérő föfogás jutott kifejezésre, adassék elő: *a)* van-e a tanulóknak joga testi fejeletet alkalmazni? *s)* ha igen *b)* a testi fejeletnek a nevelésben minő erkölcsi eredményei lehetnek? *ii.* Készüljön el minden tanuló saját osztálya tananyagának köréből fötörni gyakorlati tanítás irásban kidolgozva a taneszközmany napján benyújtandó. Kalocsa, 1901 július 10-én.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A Besztercebánya-egyházmegyei róm. kath. tanító egyesület Breznóbányai köre I. évi augusztus 8-án Garam-Szent-Miklósban a helybeli róm. kath. iskola helységében tartja rendes őszi közgyűlést, melyre a kör tisztelt tagjai és a tanügy barátai tisztelettel meghívotnak. Napirend: *a)* Reggel 9 órakor szentmise. *b)* Reggel 10 órakor a közgyűlés megnyitása. Tárgysorozat: 1. Az elnöki megnyitó. 2. A múlt tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének fölolvása és hitelesítése. 3. A helybeli kartárs úr által szabadon kidolgozott munkának fölolvása. 4. A beérkezett iratok fölolvása. 5. Mathea András úr által tartandó értekezés. 6. Indítványok. 7. A jövő közgyűlés helyének és idejének meghatározása. 8. A tisztviselő-kárnak leköszönése és újnak megválasztása. 9. A tagsági díjak befizetése. Kis-Garam, 1901 júl. 17-én. *Sediba István*, körelnök.

IRODALOM.

A Katholikus Pedagógia legújabb számanak tartalma minden tekintetben méltó és kitűnően szerkesztett tanügyi folyóirat általánosan elismert magas színvonalához. Irodalom és Vegyesek című rovatain kívül nagyobb

kezeményei: Katholikus és protestáns történeti tankönyveink. Irta Olasz József dr. Nemzeti nevelésünk szempontjain. Irta Philippus, Guarino János és Rambaldoni Viktor. I. Irta Acsay Antal dr. A Kritika Kritikája: Irta Jenő Ferencz. Szocializmus és nevelés. I. Irta Bihari Ferencz. A Katholikus Pedagógia ezéja a neveléstudományt katolikus szellemben apolni, fejleszteni, különös gondot szentelve a katonikus köznevelés ügyének, érdekeinek. Szerkeszti Gyürky Odón dr. Egész évré s koronáért rendelhető meg a Budapest, VIII., Pal-u. 7. szám alatt levő kiadóhivatalban. Ismételten melegen ajánljuk megrendelését.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent:

Katholikus népiskolai tankönyvek.

- I. *Győrffy János*. Földrajz a kath. népiskolák számára. Kötve 20 f.
- II. — A magyarok története a kath. népiskolák felső osztályai számára. Kötve 20 f.
- III. — Természettan a kath. népiskolák felső osztályai számára. Kötve 20 f.
- IV. — Természettan és vegytan a kath. népiskolák felső oszt. számára. Kötve 20 f.
- V. *Hámori Mária*. Alkotmánytan a kath. népiskolák felső oszt. számára. Kötve 20 f.
- VI. *Bertalan Vince*. Számítan. I. füzet. A kath. népiskolák II. oszt. számára. Kötve 20 f.
- VII. — Számítan. II. füzet. A kath. népiskolák III. oszt. számára. Kötve 20 f.
- VIII. — Számítan. III. füzet. A kath. népiskolák IV. oszt. számára. Kötve 20 f.
- IX. — Számítan. IV. füzet. A kath. népiskolák V. VI. oszt. számára. Kötve 20 f.

Továbbá megjelent:

Győrffy János. Számítan és mérten a gazdasági és ismétlő-iskolák számára. (A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól 2440/1901. sz. a. engedéllyel.) Ára kötve 80 f.

Kiváratra mutatványpéldánnyal bevezetés céljából úgy az itt felsorolt vagy bármely másik tankönyvkiadványunkból készséggel szolgál a társulat könyvkiadóhivatala (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28).

A mai számmal kapják t. előfizetőink az ígert **«Tankönyvek és taneszközök jegyzéke az 1901-1902 tanévre»** című füzetet.

VEGYESEK.

A főt. kerületi tanfelügyelők, plébános-iskolaigazgatók és a tek. tanító urak b. figyelmébe!

A nagyméltóságú püspöki kar határozata értelmében a magyarországi kath. népoktatási intézetekben csak azokat a tankönyveket szabad használni, melyeket a Szent-István-Társulat ad ki, vagy a melyeket a kebelében működő tankönyvbíráló bizottság approbál és jegyzékébe fölvesz. Kérjük, hogy a jövő iskolaévtől kezdve csak a Szent-István-Társulat Jegyzékébe fölveti tankönyveket szíveskedjenek iskoláikba behozni.

A midőn erre b. figyelmüket fölhívni bátrak vagyunk, tudatjuk, hogy a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent tankönyvekből, behozatal céljából kért mutatványpéldányokat készséggel küld a Társulat könyvkiadóhivatala (Bpest, VIII., Szentkirályi u. 28. sz.)

A Szent-István-Társulat Igazgatósága.

Népiskolák államossítása. Egyik napilapban a következőket olvassuk: «*Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, mint a *P. E.* jelenti, most Abauj-Torna Vármegye iskoláinak államossítását tervezi s ez iránt a tárgyalásokal meg is indította. A tárgyalásoknak már meg is van a sikere s rövidesen a megye községeinek összes iskoláit államossítani fogják». Midőn e sorokat szösz szerint közzétük, tisztelettel megjegyezzük, hogy a népiskolának tekekezeti minőségét megváltoztatni kizárólag az illető hitelekkezetnek áll jogában (1869. X. 17. 663.). Legyenek ében tehát az érdekeit hitközségek iskolászeke s meg áldozatok árán is, de állják útját az államossításnak.

Ezredéveskepek az iskolában. Amikéumun ünnepegek idején *Vágó Pál*, a jeles festőművész nagy történelmi díszfelvonulást tervezett. A terv akkoriban nem valósult meg, de a rajzok, melyek a magyar nemzet ezredéves múltjának álmagaslóbb eseményeit érten föltették, meg megvannak. *Zsilinsky Mihály* közoktatásügyi államtitkárnak most az a terve, hogy e képeket szűnyegmatában sokszorosítottja és megküldi az összes állami iskoláknak. E képeket a lakközségi iskolák is hálás köszönettel fogadják s bizony sok helyütt len hasznos eszközök voltak a nemzeti érzés fejlesztésének.

Katholikus tan- és nevelő-intézet leányok számára. A *Megeállóról* nevezett szerzetesnők vezetése alatt álló sopron-köhalmai tan- és nevelő-intézetben úresedés van. Az intézet egészséges, tiszta levegőjével kies vidéken fekszik. A növendékek gyakorta tesznek sétákat: fürdésről, egészséges táplálékról s a gyermekek egyéb szükségleteiről gondoskodik van. Intézeti ismertetők i prospektusok bérmentve küldetnek. Bövebb fölvilágosítással szívesen fogadják az intézet főnökéje.

Kis fiuk fölvetele. Az I. kerületi Istenhegyi ut. 32. sz. alatt lakó keresztény iskolatestvérek 6-10 éves fiukat vesznek föl nevelő-intézetükbe. Bövebb tájékoztást az intézet igazgatósága nyújt.

Szerkesztői üzenetek.

K. A. Tanítónőképző-intézet van rom. kath. Budapestben, Angolhasasszonyoknál és a Kanolder-intézetben, Szabart, Pozsonyban, Nagyszombatban, Kalocsán, Egerben, Szegeden, Sopronban, Veszprémben, Kassán, Nagyszombatban, Pécsen, Kőszegen, Temesváron, Állami Budapestben, Győrön, Pozsonyban, Szabadkán, Kolozsváron, Eperjesen. — **B. L.** Köszönet a beküldött tudósításokért. Meg nem jelent meg. — **T. P.** Beérkezett. A mint terünk lesz, felhasználjuk. — **V. Gy.** Igen tartalmas dolgozat. Felhasználjuk. — **Sz. J.** Az orvvadászok ellen igen nehéz a védekezés, mert ők ritkán járnak az egyenes úton. Eljárásuk lényege rendszeren a nemtelen bosszu. Hogy a nevezett ezikk intencióit nem nemessék és irójában keves lehet a tisztességerzet és a keresztény szeretet, azt fölösleges volna ismételtén bizonyítani. A h. szerkesztő válasza a komolyan ítélő olvasót meggyőzhette arról, hogy nincs okunk, hogy továbbra is napirenden tartzuk az ügyet. Köszönet a figyelemért, de a közleményt nem közöljük. — **Cs. P.** Levelében azt írja, hogy jelenleg mint kántortanító működik s így nyugdíjba beszámítható fizetése 150 frt — 50 frt ötödéves korpódek. E szerint még két ötödéves pótlék után emelkedik csak 300 frtban megállapított nyugdíjigénye. Helyzetén úgy vél szegíteni, hogy az ottani iskolához pályázatotól másodantól állásra pályázik, mely esetben 400 frt — 50 frt ötödéves pótlékkal 450 frt nyugdíjra tarthat igényt. Azt is írja, hogy hasonló szándéka van a szomszédbeli többi kártársaknak is, mert ezéjük, hogy az ötödéves korpótléknak öreg napjakra is hasznát lássak. Ime, mit terem egy méltánytalan, igazságtalan miniszteri intézkedés. Mi azonban azt hisszük, hogy

Győri püspöki megye.

Az **ujkéri** róm. kath. elemi népiskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Fizetés polgári évre okleveleseknek 800 kor., középlevelezetteknek 600 kor. havi állás részletekben, egy butorozott szobával. Pályázatnak tanítónők is. Kötelező a I—III. osztály önálló vezetése, kántoriakban segédkezés. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázati határidő *augusztus 15.* Ujker. Soproni. A: *iskolaszék.* 305 3—3

A **peéri plébániához tartozó táplány-pusztai** uradalmi iskolához tanító kerestetik. Javadalmazása: 800 kor. készpénz, egy hold föld, naponta egy liter tej, két sertés foglaltatása, szabad lakás és szabad tüzelő. Magánorák adásért külön 300—400 korona mellettjövdelem. A szorgalmi időn kívül tartozik a tanító a gazdaságban segédkezni s vasár- és ünnepnapokon az uradalmi kapujában kántori teendőket végezni. A helyőn felszerelt kérvények mellettsággos báró Lévay Henrik kezurasághoz ezmeve *f. évi augusztus 30-ig dr. Kárdecs Imre* peéri espereshez küldendők. 373 1—1

Egyházas-Keszőre (Vasm.) I—III. osztályba *szept. 15-étől* egy okleveles r. kath. tanító kerestetik. Fizetése 800 korona. Butorozott szoba fűtés, takarítással. *Nagy Lajos*, plébános. Posta: Magyar-Geucs. 371 1—2

Kalocsai érseki megye.

Ó-Kanizsára (Bácsmege, Szeged melletti) segédkántortartó keretek. Fizetése: havonként 20 korona ellátással. *Kol. Böla.* 357 2—2

Kassai egyházmegye.

Buzitai kántortartói állomás javadalmazása: Feltétel: I. osztályú szántóföldi katasztr. tiszta jövedelem 125 kor., 2 ember vágo rét; 4 darab marhára legelő; 15—20 rög földi rozs párlér, minden köbölhöz 160 fillér; kárpótlási illetmény 19 korona 44 fillér; osztálytűzésért 20 kor.; meszalapítvány 5 korona. Minden tanköteles gyerekért 2 korona, 1/2 véka zab; minden ismétlőstől 1 korona. Stola 1300 lélek után. Az iszola tüzéséről a szülők gondoskodnak. 2 szobából álló új lakás, konyha, istálló, pince, kert. Pályázati vizsga *augusztus 27-én* délelőtt 10 órakor. Személyes bemutatkozás kívánatos. *Ignác János*, plébános. 398 1—1

Alsó-Móra (Abauj-Tornamegye) róm. kath. tanítói állás betöltendő. Javadalma: 800 kor. község és államtól. Jogosultaknak 100 kor. ötvödéses korpótlék. Lakás: két szoba, konyha, kamra, pince, konyhakert. Pályázati határidő *augusztus 12.* Tannyelv magyar. Pályázatnak fi. esetleg nőtanítók. Kérvények *Vassócsky István* esp.-plébános úrhoz Forró-Enerre küldendők. 372 1—1

A **jaszoujfalusi** (posta Semse, Abauj-Torna) róm. kath. kántortartói állomás jövedelme: Tiszteességes 2 szobás lakás, gazdasági épületekkel, 1/2 szántóföld és rét kataszteri jövedelme 86 korona, hűvek mivelik, értéke a munkának 158 korona. A hitközségtől 328 korona, 12 öl fa beszállítva 120 kor., beiratásért 24 kor., párlér 16 köböl rozs 192 korona, párlérpenziből 97 korona 68 fillér, meszalapítványokból 48 kor., 86 fillér, stola 140 korona, osztálytűzésért 10 korona, 24 bécsi mázsa széna 48 kor., 1/2 telek utáni közös legelő, korpótlék az államtól. Összesen 1252 korona. Kérvények a *plébániabírátnak* küldendők. Választás és próbaéneklés *szeptember 2-án* lesz. A megválasztott köteles állását szeptember 15-ig elfoglalni s azt a tanév folyamán el nem hagyhatja. *Zselenszky János*, plébános, iskolaszéki elnök. 369 1—1

Zsalobinára (Zemplén vármegye) róm. kath. kántortartó kerestetik. Jövedelme a lakásán és kerten kívül: készpénzben az állássegéllyel együtt 600 kor.; föld, párlér és stola 200 kor. Pályázati határidő *aug. 22.* *Szécsényi János*, plébános. 387 1—2

Tótszékre (Sárosmege) kántortartó kerestetik. Évi javadalmazás 1115 korona. Választási határidő: *f. évi augusztus 22.* *Sikorszky Endre*, iskolaszéki elnök. 378 1—1

Bottyáni róm. kath. kántortartói állomásra 15 kat. hold föld, melynek kat. tiszta jövedelme 50, bérlete

130—150 frt stb. 147 frt államsegély. Összes 378 frt jövedelemmel *augusztus 12-ve* pályázat hirdetik, posta Bély, Zemplén. 390 1—1

Nagyvárad latin szerz. egyházmegye.

A **békéscsabai** róm. kath. hitközséghez tartozó **sopronyi-tanyai** állomás előépítés folytán megüresedvén, arra pályázat hirdették. Fizetése a hitközségtől 600 K. Bibornok püspök uralapítványa után 150 K, néhai Hloványi-féle alapítványból 50 K, fülletmény, melyből a tanterem is fűtendő 100 K, ismétlőiskola tanításáért 40 K. Irószerek, iskolafűtés és harangoztatás ezimén 50 K. Az iskolaeépületben esinos két szobából álló lakás, konyha, kamra, pince, istálló, szén és 400 öl kert. Köteles a kertészetet is tanítani. Vasár- és ünnepnapokon a hűvek harmonimozon az enekben kísérrni és nekik az evangéliumot fölolvassu. Tannyelv magyar, a tót nyelv ismerete szükséges. Pályázati határidő *augusztus 15.* Az egy próbaévre választott tanító tartozik állását szeptember 16-án elfoglalni. Az iskolaszékre ezimzett kérvények főtiszt. *Nemeskőczy Andor* plébános úrhoz küldendők. 370 1—2

Nyitrai püspöki megye.

Viszocsán-i (Trencsém., u. p. N.-Sztricie) róm. kath. kántortartói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme: készpénzben, föld, terményekben és szolgalmányokban 355 forint. Azonkívül fizetésemelés ezimén Viszocsán és Nedassóczy községektől 120 frt. Összesen 475 frt. Lakása: két szoba, konyha és kamarából áll. Pályázati határidő: *augusztus 26.* Személyes megjelenés kívánatik. Kérvények a viszocsán-i *iskolaszék elnökéhez* küldendők. 368 1—1

Mieggőcz (Trencsén várm.) baáni plébánia főlkközsége róm. kath. iskolájába okleveles tanítót, tanítónőt, ezek hiányában okt. óvónót keresek. Javadalmazása: 720 kor. állami segély, 80 kor. községi járulék; lakása 2 szoba, konyha, elősz., lakamra, szükséges fa, kis kert. Pályázók bizonyítványukat *szept. 1-ig* küldjék alulírottához. Az állomás okt. 1-én lesz elfoglalandó. *Mihályik József*, apát-plébános. 388 1—2

A **puchói** (Trencsém.) róm. kath. iskolánál megüresedett tanítói állásra *f. évi augusztus 22-étől* határnapnál ezennel pályázat hirdetik. A tanító javadalmazása áll: 800 kor. fizetésből, szabad lakásból és 8 m² tűzfából. A fizetéshez a hitközség 596 kor. 32 fill., a Palurgyay-féle alapítvány 165 kor. 28 fill. és a Marezibányi-féle alapítvány 35 kor. 40 fillérral járul. Megkívánatik oklevél és magyar-tót nyelvismeret. Puchón, 1901. évi július hó 31-én. *Devmások Pál*, esp.-pléb., isksz. elnök. 381 1—1

A **magyarsoók-szelőczei** kath. iskolához képesített tanító kerestetik. Fizetése 820 kor. és butorozott szoba. A kérvények *Győrky István* esperes-plébánoshoz küldendők Szelőczére. Posta: Magyar-Soók, Nyitraamegye. 397 1—1

Pannonhalmi egyházmegye.

Deáki-i kath. népiskolához (Pozsonymegyében) okt. tanító kerestetik. Javadalma hatszáz korona, butorozott szoba fűtéssel. Kérvény *augusztus 15-ig* ebélszékhez intézen. 377 1—1

Szatmári egyházmegye.

A **pálóczi** (Ungm.) róm. kath. elemi fiúiskolánál megüresedett II-od tanítói állomásra *f. év aug. 15-ig* pályázat hirdetik. Fizetése 700 korona készpénz, 3 öl tüzelőfa, évvödés korpótlék és egy szobából álló garcon-lakás; 800 koronaig államsegélyre biztos kitátás. Nőtlen, orgonálás vagy zongorához lehetőleg értő tanító vagy tanítónő előnyben részesül. Oklevél, egészségi bizonyítvány és keresztlevéllel felszerelt s gróf Hadik Barkóczy Endre esász. és kir. kamarás kegyúr Oméltóságához (Tavarna) ezimzett folyamodványok nt. *Siralszky Gyula* kerületi espereshez küldendők Kis-Ráthra, up. Szürthe, Ungm. 367 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Csákazi plébániához tartozó **kőhányási pusztai** róm. kath. tanítói állomásra pályázat nyitatik. A tanítói állás

jövedelme készpénzben 500 korona és termények értékében 231 korona. Pályázati határidő *augusztus 20.* Az iskolatartóhoz: méltóságos gróf Eszterházy Miklós Moricz urhoz intézendő kérvények nagyságos *Kéjler János*, esperes-kanonok úrhoz (Acsa, Fejérmegye), címzendők. *340 2-2*

Iszka-Szent-György (Fejérm.) róm. kath. magyar tanítói a püspökségbe osztálytanító kerestetik. Fizetése 10 óra 600 kor., utólagos részletekben, a tempióm ponttárából pontosan fizetve. Butorozott szoba ágynemű nélkül. Kellő mennyiségű fűtőanyag. Kötelessége az egyik tanteremben az I. és II. vegyes osztályt önállólag vezetni és szükség esetében a kántort az orgonálásban kísérteni. Képzészek, férfiak és nők is pályázhatnak. Pályázati határidő f. é. *aug. 20.* Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. *Iszka-Szent-György, u. p. Moha, 1901. júl. 30. Horváth Sándor, plébános. 382 1-1*

Egy tanóra német kántorságban jártas róm. kath. segédtanító keresek, havi 20 korona, ágyneműn kívül teljes ellátás-nál, képzészek is pályázhat. **Szigetbecse**, posta Ráckovec, *Geimán Pál, kántortanító. 391 1-1*

Szombathelyi egyházmegye.

A **szeptetneki** róm. kath. iskolaszék az üresedésben levő osztálytanítói állásra *augusztus hó 15-ig* pályázatot hirdet. Fizetése: egy butorozott szobában s fűtésen kívül havi 600 korona, havi előleges részletekben. A már kieszközölt föltételek engedélyvel a fizetés államsegélyvel 800 koronára kiegészítetik. A fizetés kiegészítés csak akkor bonyosztatik, mikor azt az állam utalványozza. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt tanteremben a nundnapon tanítványaikat oktatni, az ismétlősök egyrészt tanítani, esetleg a kántori teendőiben segédkezni. Az állás szeptember hó 1-én elfoglalandó. Okleveles egyének kérvényeket *augusztus hó 15-ig* alulírottakhoz küldjék. Kellő mennyiségű fűtőanyag. *Zala, posta helyben 1901. évi július 23-án. Tóth József, plébános, iskolaszéki elnök. 345 2-2*

A **zala-erdői** (u. p. Jánosháza) róm. kath. iskolánál az osztálytanítói állomás lemondás folytán megüresedvén, ezen állásra pályázat hirdettek. Fizetése: 600 kor. havi előleges részletekben, butorozott szoba fűtéssel. Zengora orgonára mellesre számíthat. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Kérvények f. év *augusztus 15-ig* *Imre István* plébánoshoz küldendők. *351 2-2*

Veszpremi egyházmegye.

A **taskai** róm. kath. iskolához egy osztálytanító kerestetik. Fizetése: havi 700 korona, butorozott szoba fűtés takarítással. Kötelessége az I.—II. oszt. önálló vezetése, kántori teendőiben s az ismétlőknel segédkezés. Az állás szept. 1-én elfoglalandó, kérvények f. év *aug. 15-ig* az *iskolaszék*re címelve küldendők. *Taska 1601 július 23. u. p. Buzsák, Somogy megye. 356 2-3*

Penyőfő (Veszpremi.) községben német-magyar nyelvű kántortanítói állásra *aug. 13-ra* pályázat hirdettek. Lakás: 2 szoba, konyha, pincze, istálló, sertésöl, házikert. Fizetés: községtől 697 kor. 84 fill., állami segély 214 kor. Kérvények *Trucsinger József* elnökhöz Szilésre, u. p. Csóth, *aug. 10-ig* küldendők. Személyes megjelenés kívántatik. *374 1-1*

Vácsi egyházmegye.

A 30. számban néhány sajtóhibával megjelent szövi pályázat így olvasandó:

A **szödi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése: 26 kat. hold 1179 □-öl szántóföld, melyből 1 hold 476 □-öl termő homoki szőlő, 3 hold és 1406 □-öl rét, 833 □-öl kert, párbér: 326 pár után 1 véka rozs és 1 kor. 18 fillér, 66 pár után 1 véka rozs és 50 fill., 6 vasút 60 után 2 korona 60 fillér, stóla körülbelül 100 korona. A községtől deputatums-váltság ezímen 206 kor. 8 fillér, 2 szobás lakás, konyha, kamra, pincze, istálló. kötelességei: a megválasztott tartozik f. év szept. 1-től *november 20-ig* — mint az özvegyi jog lejártáig — az összes kántortanítói teendőket teljesen ingyen végezni. Kötelessége a tanítványokat is tanítani. A lét nyelv bírása szükségesítetik. A pályázatok f. év *augusztus hó 20-ig* —

mely napon a választás is meg fog ejtetni. — *Krchák János* plébánoshoz *Szödre* (Pestmegye) terjesztendők be. *354 1-1*

Üllőn, a főváros mellett, a róm. kath. népiskolánál elhatalozás következtében egy tanítói állás megüresedvén, arra pályázat nyitattik. Javadalma 2 szoba, konyha, előszobából álló lakás és 800 kor. készpénz havi előleges részletekben. Kötelessége az iskolaszék által ráizandó osztály vezetése és a kántorságban való jártasság meghegyesítés, azért a kántorságban való jártasság meghegyesítés. Pályázati határidő: *augusztus 15.* A megválasztott állását szept. 1-én tartozik elfoglalni, a mely naptól fogva fizetése folyósíttatik. *Mathkovics Sándor, egyházi elnök. 376 1-2*

A **monori** (Pestm.) róm. kath. iskolánál III.—VI. osztálytanítónői állásra pályázat hirdettek. Fizetése 650 kor., 100 kor. lakbér és 156 kor. államségély. A tanítónő köteles az ismétlős tanulókat is oktatni. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Pályázatok aug. 15-ig alulírottakhoz küldendők. *Dr. Sandula Imre, plébános, iskolaszéki elnök. 384 1-2*

A **veresegyházi** (Pestm., Gödöllő mellett) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: lakás, házikerttel $\frac{3}{4}$ telekfeld haszonélvezete. Az új tanítói állás jövedelmi föllállításá esetén a kántortanítószék által most élvezett $\frac{3}{4}$ telekfeld föltti rendelkezés az egyházmegyei hatóságknak tartatik fönn — ha szükségéitellnek e földbirtok valamelyes részbeni átruházataisa — mely rendelkezésnek köteles magát alávetni a megválasztott kántortanító. Továbbá jövedelme: mintegy 120 pár után egy-egy véka rozs és páruknél 54 fillér. A kinek termőkepes szőlejük van, azok tíz heze mustot adnak. Ismétlők oktatásáért a község pénztárából 100 kor., munkaváltság ezímen 80 korona, vasci püspök uradalmi pénztárából 129 kor. 4 fillér, szőlő után 100 kor., szegények temeléseért 4 kor. 84 fillér, ostyasilésért 8 kor., stóla körülbelül 80 kor., 15 méter hasábos keményla. Kötelessége leendő a megválasztottnak a kántori és tanítói teendőket végezni. Pályázati határnap *szeptember másodika* (hétfő), a mikor egyúttal a kántori próba is megtartatik. Kérvények az iskolaszékre címelve, *Demka János* plébánoshoz küldendők. *392 1-2*

GÉPEKKEL BERENDEZETT

ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET.

175 1-52

Rieger
Testvérek

Budapest,

Garay-utca 48. sz.

Rieger Testvérek Jágerdorff (Osztr.-Szilézia) es es kir. udv. orgonagyaranak fiokja.

Legolesobb arakon kivalo légnymasu (pneumatik) orgonákat szállítanak.